

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu**

Poznań, dnia 20 sierpnia 2010 r.

**Pan
Jerzy Lechnerowski
Burmistrz Gminy Kórnik**

LPO-4101-18-03/2010
P/10/157

Na podstawie *art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹*, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu przeprowadziła w Urzędzie Miejskim w Kórniku kontrolę w zakresie realizacji zadań inwestycyjnych współfinansowanych z budżetu Unii Europejskiej w latach 2004-2007. W związku z tą kontrolą, której wyniki przedstawiono w protokole kontroli podpisanym w dniu 16 sierpnia 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Burmistrzowi niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizację przez Gminę Kórnik zadań inwestycyjnych współfinansowanych z budżetu Unii Europejskiej, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości polegających przede wszystkim na udzieleniu dwóch zamówień publicznych z naruszeniem przesłanek zastosowania trybu z wolnej ręki oraz nieprzestrzeganiu obowiązków wynikających z ustawy Prawo budowlane.

1. Gmina Kórnik zrealizowała w latach 2004-2007 dwa projekty inwestycyjne współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego. Dotyczyły one budowy przedszkola dla 150 dzieci w miejscowości Kórnik, za kwotę 3.325.041,81 zł oraz budowy sieci wodociągowej (długości 8,3 km) od miejscowości Orkowo w gminie Śrem do wsi Czmoniec, Trzykolne Młyny i Rydzewo, o wartości 758.968,38 zł. Uzyskane przez Gminę dofinansowanie tych projektów pochodziło ze środków Unii Europejskiej w kwocie 2.900.531,24 zł (75% kosztów kwalifikowanych) oraz z budżetu państwa w kwocie 75.841,17 zł.

Pomimo stwierdzonych nieprawidłowości NIK pozytywnie oceniła działania Gminy związane z planowaniem i przygotowaniem tych inwestycji, warunkujące dofinansowanie

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.

z budżetu Unii Europejskiej. Polegały one w szczególności na sporządzeniu studium wykonalności tych inwestycji, określeniu ich planowanych kosztów i źródeł finansowania, zabezpieczeniu odpowiednich środków w planach finansowych Gminy, a także na uzyskaniu wszystkich wymaganych pozwoleń na realizację.

Nieprawidłowe było, w ocenie NIK, udzielenie przez Pana Burmistrza zamówień publicznych w trybie z wolnej ręki, na podstawie *art. 67 ust. 1 pkt 5* obowiązującej w czasie udzielania zamówień *ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych² (u_Pzp)*, dotyczących wykonania robót dodatkowych o łącznej wartości 158.342,80 zł, pomimo braku okoliczności uzasadniających zastosowanie tego trybu. Stwierdzono, że wykonawcy budowy przedszkola, wyłonionemu w postępowaniu prowadzonym w trybie przetargu nieograniczonego, zlecone zostały (na podstawie dwóch umów: z dnia 4 maja i 6 lipca 2005 r.) roboty dodatkowe polegające na wykonaniu m. in.: instalacji sygnalizacji alarmowej p.poż. i włamaniowej, ścianek działowych z płyt gipsowo – kartonowych boksów szatniowych, ścian osłonowych śmietnika z cegły klinkierowej z chodnikiem, studzienek ściekowych z przykanalikami oraz dróg dojazdowych z płyt żelbetowych. W ocenie NIK, zamawiający nie wykazał przesłanki, uzasadniającej zastosowanie trybu z wolnej ręki, polegającej na zaistnieniu sytuacji niemożliwej wcześniej do przewidzenia, o czym świadczy charakter zleconych robót dodatkowych.

Nieprawidłowością było także ustalenie wartości zamówień na roboty budowlane dla przedmiotowych inwestycji w okresie 12 i 7 miesięcy przed wszczęciem postępowań o ich udzielenie. Obowiązek ustalenia wartości zamówienia na roboty budowlane nie wcześniej niż 6 miesięcy przed dniem wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia, określony został w *art. 35 ust.1 u_Pzp*.

Służby Pana Burmistrza nie dopełniły ponadto obowiązku określonego w *art. 95 ust. 1 u_Pzp*, tj. niezwłocznego powiadomienia Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych o zawarciu w dniu 13 października 2004 r. umowy na budowę przedszkola.

2. Pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, NIK ocenia postępowanie Gminy w celu zapewnienia wymaganego nadzoru nad realizacją inwestycji. Kontrolowane zadania zrealizowane zostały zgodnie z ustalonymi harmonogramami rzeczowymi i finansowymi oraz warunkami umownymi. Ustanawiając inspektorów nadzoru inwestorskiego Gmina zapewniła rzetelny nadzór nad realizacją tych inwestycji.

Stwierdzono jednak, że Gmina przy realizacji tych inwestycji nie przestrzegała obowiązku określonego w *art. 41 ust. 4 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane³*, zgodnie z którym była obowiązana zawiadomić o zamierzonym terminie rozpoczęcia robót budowlanych właściwy organ, co najmniej na 7 dni przed ich rozpoczęciem. Powiatowy inspektor nadzoru budowlanego w Poznaniu zawiadomiony został o zamierzonym terminie rozpoczęcia robót budowlanych po upływie 13 dni od rozpoczęcia prac przy budowie sieci wodociągowej oraz w dniu rozpoczęcia budowy przedszkola.

3. Przy realizacji kontrolowanych zadań inwestycyjnych Gmina przestrzegała obowiązujących zasad dokumentowania i rozliczania ponoszonych wydatków inwestycyjnych

² Dz. U. z 2004 r. Nr 19, poz. 177

³ Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118

oraz ustalonych terminów płatności. Poniesione wydatki na inwestycje były zgodne z prowadzoną w tym zakresie ewidencją. Rzetelnie i terminowo Gmina rozliczyła z Urzędem Marszałkowskim w Poznaniu uzyskane dofinansowanie.

Gmina prawidłowo zabezpieczyła swoje interesy w umowach zawartych z wykonawcami inwestycji m.in. poprzez określenie 36 miesięcznych terminów gwarancyjnych. Kontrola prawidłowości tych umów wykazała jednak, że trzy z nich (na łączną wartość 27.415,84 zł) nie zawierały kontrasygnaty Skarbnika Gminy, co było niezgodne z *art. 46 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym*⁴.

4. NIK pozytywnie ocenia osiągnięcie przez Gminę zakładanych efektów i celów określonych w umowie o dofinansowanie budowy przedszkola.

Do czasu kontroli NIK Gmina nie osiągnęła natomiast pełnego zakładanego efektu rzeczowego dla sieci wodociągowej, bowiem wykonano 37 przyłączy (gospodarstw) na 41 zakładanych we wniosku aplikacyjnym. Ustalono ponadto, że spośród 37 odbiorców przyłączonych do sieci, faktycznie wodę pobierało tylko 23 (u 14 odbiorców wodomierze wskazywały zerowy stan zużycia wody), a Gmina nie prowadziła kontroli w zakresie gospodarki wodno-ściekowej na tym terenie, mimo że ścieki odbierane są tylko przez zbiorniki bezodpływowe.

Stwierdzono także nieprawidłowości związane z eksploatacją wybudowanych obiektów. Polegały one na niewykonywaniu w latach 2005-2007 obowiązkowych kontroli stanu technicznego budynku przedszkola, co naruszało postanowienia *art. 62 ust.1 ustawy Prawo budowlane*. Książka obiektu budowlanego przedszkola nie posiadała niektórych wpisów określonych we wzorze tego dokumentu w formie załącznika do *rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie książki obiektu budowlanego*⁵ (nie wskazano osoby upoważnionej do dokonania wpisu, brakowało danych dotyczących numeru księgi wieczystej przedszkola oraz informacji, w którym sądzie się ona znajduje). Książka ta została założona dopiero w dniu 20 października 2005 r., podczas gdy decyzję o pozwolenia na użytkowanie budynku przedszkola Gmina uzyskała dnia 23 sierpnia 2005 r. W Urzędzie brak było protokołów obowiązkowej kontroli przeprowadzonej przez powiatowego inspektora nadzoru budowlanego, przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na użytkowanie przedszkola i sieci wodociągowej. Do czasu kontroli NIK Gmina nie wystąpiła o ich przekazanie, mimo obowiązku przechowywania tych dokumentów przez okres istnienia obiektów budowlanych, określonego w *art. 59d ust. 1 i 2 ustawy Prawo budowlane*.

Do czasu zakończenia kontroli Gmina nie zrealizowała także zobowiązania zawartego we wniosku aplikacyjnym, stanowiącym integralną część umowy o dofinansowanie budowy sieci wodociągowej, dotyczącego przekazania (w formie aportu) wybudowanej sieci spółce WODKOM. Ustalono, że Spółka, w której Gmina posiada 100% udziałów, utrzymuje i eksploatuje sieć wodociągową na podstawie umowy użyczenia.

Przedstawiając powyższe uwagi i oceny, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) zapewnianie kontrasygnaty skarbnika na umowach, skutkujących powstaniem zobowiązań pieniężnych,

⁴ Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.

⁵ Dz. U. z 2003 r. Nr 120 poz. 1134

- 2) uzupełnienie wpisów w książce obiektu budowlanego przedszkola,
- 3) podjęcie działań w celu uzyskania protokołów obowiązkowych kontroli poprzedzających wydanie decyzji w sprawie pozwoleń na użytkowanie budynku przedszkola oraz sieci wodociągowej,
- 4) doprowadzenie podstaw prawnych eksploatacji sieci wodociągowej przez Spółkę WODKOM do zgodności z ustaleniami umowy o dofinansowanie,
- 5) podjęcie działań w celu osiągnięcia pełnego zakładanego efektu rzeczowego dla sieci wodociągowej.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu – na podstawie art. 62 ust. 1 *ustawy o NIK* – oczekuje przedstawienia przez Pana Burmistrza, w terminie miesiąca od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków lub o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków albo o przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 *ustawy o NIK*, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Burmistrzowi prawo zgłoszenia na piśmie dyrektorowi delegatury NIK w Poznaniu umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 *ustawy o NIK*, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.